

Otázka, situace

Jak mám postupovat, chci-li provozovat izolační zařízení a držet a množit karanténní materiál

Základní informace

Karanténním materiálem jsou:

a) [karanténní škodlivé organismy pro EU](#),

b) [škodlivé organismy podléhající mimořádným opatřením EU](#),

[Škodlivým organismem podléhajícím mimořádným opatřením se rozumí škodlivý organismus (většinou nový pro území EU), který není v seznamu karanténních škodlivých organismů pro EU, ale proti jehož zavlékání a šíření byla na omezenou dobu přijata opatření prováděcím aktem Komise. Informace o těchto škodlivých organismech poskytuje ÚKZÚZ na svých internetových stránkách.]

c) karanténní škodlivý organismus pro chráněnou zónu, která je na celém území ČR vyhlášena pro jediný škodlivý organismus, kterým je původce korové nekrózy kaštanovníku *Cryphonectria parasitica*,

d) [rostliny, rostlinné produkty a jiné předměty, které je zakázáno dovážet na území EU](#),

e) [rostliny, rostlinné produkty a jiné předměty, nesplňující stanovené zvláštní a rovnocenné požadavky](#),

f) [vysoce rizikové rostliny, rostlinné produkty a jiné předměty](#),

g) rizikové rostliny, rostlinné produkty a jiné předměty, u nichž byla přijata dočasná opatření podle čl. 49 nařízení (EU) 2016/2031,

h) rostliny, rostlinné produkty a jiné předměty, které je zakázáno dovážet do chráněných zón (netýká se ČR),

i) rostliny, rostlinné produkty a jiné předměty, nesplňující zvláštní požadavky pro chráněné zóny (pro ČR jsou to dřevo, kromě dřeva prostého kůry, samostatná kůra a rostliny kaštanovníku (*Castanea* spp.), určené k pěstování, a rostliny dubu (*Quercus* spp.), určené k pěstování, kromě osiva

Karanténní stanice je jakékoliv **úřední** zařízení, v němž jsou škodlivé organismy, rostliny, rostlinné produkty či jiné předměty drženy v karanténě. Karanténní stanici může zřizovat pouze úřad.

Izolační zařízení je jakékoliv zařízení (jiné než karanténní stanice), v němž jsou škodlivé organismy, rostliny, rostlinné produkty či jiné předměty (karanténní materiál) drženy v izolaci, a v němž lze tento karanténní materiál držet a množit. ÚKZÚZ může na základě žádosti a provedeného šetření vydat rozhodnutí o oprávnění právnické nebo fyzické osoby provozovat izolační zařízení.

Karanténní stanice a izolační zařízení se kromě **držení a množení karanténního materiálu** používají také k umístění zásilek nebo partií dovážených ze třetích zemí, u kterých zjistí ÚKZÚZ při dovozní rostlinolékařské kontrole nesoulad s fyto-sanitárními požadavky stanovenými na základě nařízení (EU) 2016/2031, zvláště u rostlin, chráněných podle zákona č. 100/2004 Sb., o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů (zákon o obchodování s ohroženými druhy), v platném znění.

K jakým účelům je možné nakládat s karanténním materiálem:

- a) k úřednímu testování,
- b) k vědeckým nebo vzdělávacím účelům,
- c) k pokusům,
- d) selekci odrůd nebo šlechtění.

Za jakých podmínek je možné držet a množit karanténní materiál:

K držení a množení musí být vystaveno povolení ÚKZÚZ a musejí být splněny podmínky k zajištění, že při činnostech s karanténním materiálem nedojde k úniku dotčených škodlivých organismů a k jejich šíření nebo usídlení.

Platnost povolení k manipulaci s karanténním materiálem udělených v období do 13. 12. 2019 skončí dne 31. 12. 2020.

Kdo je oprávněn v této věci jednat

O určení určitých provozoven nebo prostor za izolační zařízení může požádat každý, kdo je schopný a ochotný plnit stanovené požadavky pro izolační zařízení a zajistit jeho bezpečný provoz. Obvykle jde o osoby, které vykonávají činnosti související s úředním testováním, vědeckými nebo vzdělávacími účely, pokusy, selekci odrůd nebo šlechtěním, zahrnující dovoz karanténního materiálu, jeho držení, množení nebo používání, včetně akademických a vědeckých institucí.

Jaké jsou podmínky a postup

- 1) Žadatel podá řádně vyplněnou a podepsanou Žádost o udělení oprávnění provozovat izolační zařízení, a o povolení držení a množení karanténního materiálu. Správní poplatek za žádost činí 500 Kč. Poplatek lze uhradit formou kolku přilepeného na písemné žádosti či elektronicky prostřednictvím převodu na účet.
- 2) Vyplněnou žádost je možné podat:
 - a. osobně nebo poštou na adrese: ÚKZÚZ, Odbor zdraví rostlin
Oddělení řízení fyto-sanitárních rizik
Ztracená 1099/10
161 00, Praha 6
 - b. pomocí datové schránky ÚKZÚZ: `ugbaiq7`
- 3) Dnem doručení žádosti na adresu ÚKZÚZ je započato správní řízení. Lhůta k vyřízení žádosti od jejího zaevidování činí 30 dní. Ve složitějších případech lze lhůtu prodloužit na 60 dní.

- 4) ÚKZÚZ zkontroluje formální správnost a úplnost žádosti, popřípadě vyzve žadatele k doplnění informací do žádosti.
- 5) ÚKZÚZ zorganizuje ohledání na místě dle § 54 správního řádu pro posouzení vhodnosti místa určeného jako izolační zařízení, k držení a množení karanténního materiálu.
- 6) Vydá-li ÚKZÚZ na základě předcházejících kroků povolení k oprávnění provozovat izolační zařízení a povolení k držení a množení karanténního materiálu, sleduje nadále formou rostlinolékařského dozoru dodržování předepsaných postupů a podmínek stanovených v povolení. Při zjištění nesouladu přijme ÚKZÚZ nezbytná opatření k nápravě, popřípadě zruší vydané povolení.
- 7) Držitel rozhodnutí o povolení k oprávnění provozovat izolační zařízení a povolení k držení a množení karanténního materiálu je povinen dodržovat obecně platné legislativní požadavky stanovené pro práci s karanténním materiálem a podmínky stanovené v samotném rozhodnutí.

ÚKZÚZ dočasně určí provozovny profesionálních provozovatelů nebo prostory jiných osob jakožto izolační zařízení pro konkrétní karanténní materiál a daný účel jejich používání, pokud shledá, že jsou splněny dále uvedené požadavky.

S cílem zabránit šíření karanténních škodlivých organismů pro EU musí izolační zařízení splňovat tyto požadavky:

- a) zabezpečuje fyzickou izolaci karanténního materiálu a zajišťuje, aby bez souhlasu ÚKZÚZ neměl ke karanténnímu materiálu nikdo přístup a aby nemohl být tento materiál z uvedeného zařízení přemístěn;
- b) má k dispozici system pro sterilizaci, dekontaminaci nebo zničení karanténního materiálu, odpadu a dalšího materiálu před odvozem ze zařízení, nebo má k tomuto systému přístup;
- c) má k dispozici určení a popis úkolů uvedeného zařízení, osob odpovědných za provádění těchto úkolů a podmínek, za nichž uvedené osoby dané úkoly provádějí (provozní řád);
- d) má k dispozici dostatečný počet vyškolených pracovníků s vhodnou kvalifikací a zkušenostmi a
- e) má k dispozici pohotovostní plán umožňující účinně eliminovat jakýkoliv nezáměrný výskyt karanténních škodlivých organismů pro EU a škodlivých organismů podléhajících mimořádným opatřením EU, a zabránit jejich šíření.

Požadavky na obsah pohotovostního plánu

Pohotovostní plán musí umožnit účinně eliminovat jakýkoliv nezáměrný výskyt karanténních škodlivých organismů pro EU a škodlivých organismů podléhajících mimořádným opatřením EU.

Pohotovostní plán by měl obsahovat (nejlépe formou návodu či postupu), tam kde je to vhodné, alespoň tyto prvky:

A) Úkoly a povinnosti jednotlivých zaměstnanců zapojených do provádění plánu

- při sledování zařízení a jeho bezprostředního okolí z hlediska nezáměrného výskytu karanténních škodlivých organismů pro EU a škodlivých organismů podléhajících mimořádným opatřením EU,
- při sledování zařízení a jeho bezprostředního okolí z hlediska možnosti úniku karanténních škodlivých organismů pro EU a škodlivých organismů podléhajících mimořádným opatřením EU z izolačního zařízení,
- při zjištění výskytu nebo podezření na výskyt karanténních škodlivých organismů pro EU a škodlivých organismů podléhajících mimořádným opatřením EU,
- v případě úředního potvrzení výskytu příslušného škodlivého organismu.

B) Preventivní opatření k zabránění možného úniku dotčených škodlivých organismů (provozní řád s uplatněním následujících prvků):

a) obecné zásady pro zacházení s karanténním materiálem:

- 1) technická izolace od jiných rostlin nebo škodlivých organismů zahrnující i ochranu rostlin v přilehlém území,
- 2) jmenování osoby odpovědné za veškeré činnosti spojené s držením a množním karanténního materiálu,
- 3) omezení přístupu do vymezených prostor a zařízení, popřípadě, je-li to účelné, i do přilehlého území, který je povolen pouze oprávněným jmenovaným osobám,
- 4) vhodné označení vymezených prostor a zařízení udávající druh činnosti a osobní odpovědnost,
- 5) vedení záznamů o vykonaných činnostech a metodiky pracovních postupů, včetně postupů pro případ úniku škodlivých organismů,
- 6) vhodný bezpečnostní a poplachový systém,
- 7) vhodná ochranná opatření k zamezení proniknutí škodlivých organismů do vymezených prostor a zařízení a jejich šíření v nich,
- 8) ochranná opatření pro vzorkování karanténního materiálu a jeho přemísťování v rámci vymezených prostor,
- 9) ochranná opatření pro nakládání s odpadem, použitou zeminou a vodou, jsou-li potřebná, včetně zajištění vhodného vybavení k jejich likvidaci,
- 10) vhodné dezinfekční a hygienické postupy a vybavení pro osoby, prostory a zařízení,
- 11) vhodná opatření a vybavení pro likvidaci pokusného materiálu,
- 12) vhodné vybavení, prostory a postupy pro indexování, včetně testování;

b) speciální zásady pro zacházení s karanténním materiálem s ohledem na specifickou biologii a epidemiologii karanténního materiálu a předpokládanou činnost:

- 1) udržování karanténního materiálu v místnostech (sklenících apod.) s předvstupním uzavřeným prostorem (tzv. double door) pro vstup osob,
- 2) udržování karanténního materiálu při sníženém tlaku vzduchu,
- 3) udržování karanténního materiálu v kontejnerech nebo jiných zařízeních opatřených vhodnými sítěmi nebo jinými zábranami znemožňujícími únik škodlivého organismu,

jako jsou vodní bariéra pro roztoče, uzavřené kontejnery s půdou pro hádátka, elektrické lapače hmyzu apod.,

4) izolace karanténního materiálu od jiných škodlivých organismů a jiného materiálu, např. od vironosného materiálu sloužícího některým škůdcům za potravu, od hostitelských rostlin apod.,

5) udržování chovů škodlivých organismů v chovných boxech s vhodným manipulačním zařízením,

6) zabránění křížení škodlivých organismů s původními kmeny nebo druhy,

7) vyvarování se udržování kontinuálních chovů a kultur škodlivých organismů,

8) udržování karanténního materiálu v podmínkách umožňujících přísnou kontrolu rozmnožování škodlivého organismu, např. v takovém životním režimu, při němž nedojde k diapause,

9) udržování karanténního materiálu způsobem zabraňujícím šíření rozmnožovacích částic (např. spor vzdušným prouděním),

10) postupy k ověřování čistoty kultur a chovů škodlivých organismů, k zajištění, aby byly prosté parazitů anebo jiných škodlivých organismů,

11) vhodný ochranný systém vylučující možné přenašeče,

12) při činnostech s materiálem in vitro udržování tohoto materiálu ve sterilních podmínkách; vybavení laboratoří pro provádění aseptických postupů,

13) udržování škodlivých organismů šířících se pomocí přenašečů v podmínkách zabraňujících tomuto šíření, např. v ochranných sítích, v oddělených nádobách se zeminou apod.,

14) sezónní izolace zajišťující provádění činností v období sníženého rizika přenosu a šíření škodlivých organismů.

Požadavky na postup při provozování izolačního zařízení

Osoba odpovědná za izolační zařízení

1. sleduje uvedené zařízení a jeho bezprostřední okolí z hlediska nezáměrného výskytu karanténních škodlivých organismů pro EU a škodlivých organismů podléhajících mimořádným opatřením EU;

2. v případě zjištění nezáměrného výskytu karanténního škodlivého organismu pro EU anebo škodlivého organismu podléhajícího mimořádným opatřením EU nebo při podezření na tento výskyt

– učíní příslušné kroky na základě pohotovostního plánu;

– okamžitě oznámí výskyt nebo podezření z výskytu ÚKZÚZ;

– ve vhodných případech přijme preventivní opatření k zabránění usídlení a šíření daného škodlivého organismu;

– poté, co ÚKZÚZ úředně potvrdí výskyt uvedeného škodlivého organismu, konzultuje s ÚKZÚZ opatření, jež mají být přijata, a učíní nezbytná opatření k:

a) zabránění šíření daného škodlivého organismu (podle případných pokynů ÚKZÚZ),

b) odstranění uvedeného škodlivého organismu z dotčených rostlin, rostlinných produktů či jiných předmětů a ze svých provozoven, pozemků, půdy, vody a jiných zamořených

prostředí nebo objektů, které jsou pod jeho kontrolou, pokud ÚKZÚZ takový pokyn vydá.

3. vede záznamy o těchto skutečnostech:

- a) zaměstnaní pracovníci;
- b) návštěvníci izolačního zařízení;
- c) škodlivé organismy, rostliny, rostlinné produkty a jiné předměty vstupující do izolačního zařízení a opouštějící izolační zařízení;
- d) místo původu uvedených rostlin, rostlinných produktů a jiných předmětů a
- e) pozorování týkající se výskytu škodlivých organismů na uvedených rostlinách, rostlinných produktech a jiných předmětech uvnitř izolačního zařízení a v jeho bezprostředním okolí.

Tyto záznamy se uchovávají po dobu tří let.

Zvláštní ustanovení pro úřední testování

Pro úřední testování prováděné ÚKZÚZ nebo profesionálními provozovateli pod úředním dohledem ÚKZÚZ (například tzv. „kruhové testy“) udělí Odbor zdraví rostlin ÚKZÚZ povolení, pokud jsou splněny všechny tyto podmínky:

- a) osoba odpovědná za testování písemně oznámí provádění úřední testování Odboru zdraví rostlin před tím, než se uskuteční;
- b) v tomto oznámení uvede povahu a cíle daného úředního testování;
- c) oznámení obsahuje potvrzení toho, že se úřední testování provádí v karanténní stanici nebo v izolačním zařízení;
- d) úřední testování se provádí takovým způsobem, aby při manipulaci s karanténním materiálem, v průběhu testování ani po něm nedošlo k šíření karanténních škodlivých organismů nebo škodlivých organismů podléhajících mimořádným opatřením EU.

Jakým způsobem můžete zahájit řešení

Řešení se obvykle zahajuje podáním žádosti o udělení oprávnění provozovat izolační zařízení, a o povolení držení a množení karanténního materiálu.

K žádosti je třeba přiložit návrh pohotovostního plánu.

Kde, s kým a kdy otázku řešit

Žádost se zasílá na adresu:

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský

Odbor zdraví rostlin

Ztracená 1099/10

161 00 Praha 6

Odbornou agendu zajišťuje ÚKZÚZ, Odbor zdraví rostlin, Oddělení řízení fytosanitárních rizik.

Jaké doklady jsou třeba

–

Jaké jsou potřebné formuláře a kde jsou k dispozici

[Žádost o udělení oprávnění provozovat izolační zařízení, a o povolení držení a množení karanténního materiálu.](#)

Žádost o provedení odborného úkonu (k úřednímu ohledání na místě při posuzování vhodnosti místa, určeného jako izolační zařízení, k držení a množení karanténního materiálu).

Jaké jsou poplatky a jak je lze uhradit

Žádost je zpoplatněna částkou 500 Kč, dle zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Poplatek se platí současně s podáním žádosti, a to formou kolku přilepeného na žádosti či elektronicky převodem na účet.

Úřední ohledání prováděné ÚKZÚZ na místě při posuzování vhodnosti tohoto místa k provozování izolačního zařízení je zpoplatněno a po žadateli bude požadována náhrada nákladů podle § 79 odst. 1 písm. c) zákona a vyhlášky Ministerstva zemědělství č. 221/2002 Sb., kterou se stanoví sazebník náhrad nákladů za odborné a zkušební úkony vykonávané v působnosti Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského, ve znění pozdějších předpisů. ÚKZÚZ předá nebo zašle žadateli před ohledáním formulář „Žádost o provedení odborného úkonu“, který žadatel vyplní a předá ÚKZÚZ. Celková částka náhrady nákladů se stanoví podle přílohy č. 4 k vyhlášce č. 221/2002 Sb., Sazebník náhrad nákladů za odborné úkony na úseku rostlinolékařské péče, položka sazebníku č. 13. Za každou započatou hodinu je výše náhrady stanovena na 220 Kč.

Jaké jsou lhůty pro vyřízení

Lhůta k vyřízení žádosti od jejího zaevidování činí 30 dní. Ve složitějších případech lze lhůtu prodloužit na 60 dní.

Kteří jsou další účastníci (dotčení) řešení otázky

–

Jaké další činnosti jsou po žadateli požadovány

Oznámit neprodleně ÚKZÚZ jakýkoliv možný únik karanténního materiálu z izolačního zařízení, vést evidenční knihu práce s karanténním materiálem, označit prostory používané při práci s karanténním materiálem. Oznámit ÚKZÚZ jakékoliv změny týkající se informací uvedených v rozhodnutí nebo oznámit ukončení činnosti alespoň 1 měsíc před plánovaným termínem ukončení.

Elektronická služba, kterou lze využít

podatelna@ukzuz.cz

Jaké jsou opravné prostředky a jak se uplatňují

Proti rozhodnutí ÚKZÚZ lze podat odvolání u Odboru zdraví rostlin, Oddělení řízení fytosanitárních rizik, a to do 15 dnů ode dne jeho oznámení. Odvolacím orgánem je Ministerstvo zemědělství jako nejbližší nadřízený správní orgán.

Jaké sankce mohou být uplatněny v případě nedodržení povinností

Dovoz, přemístění, držení nebo množení karanténního materiálu bez povolení podle § 8 odst. 1 zákona o rostlinolékařské péči je přestupkem, za který může být fyzické osobě podle § 79b téhož zákona uložena pokuta do 30 000 Kč. Právnícké osobě nebo podnikající fyzické osobě může být za tento přestupek podle § 79f téhož zákona uložena pokuta do 2 000 000 Kč.

Provozování karanténní stanice nebo izolačního zařízení v rozporu s nařízením (EU) 2016/2031 je přestupkem, za který může být právnícké osobě nebo podnikající fyzické podle § 79f téhož zákona uložena pokuta do 2 000 000 Kč.

Popis je zpracován podle právního stavu ke dni 14. 12. 2019

Popis byl naposledy aktualizován ke dni 11. 3. 2020

Datum konce platnosti popisu

Není stanoven.

Související předpisy

–

Předpisy, dle kterých se postupuje

a) NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2016/2031, čl. 8, čl. 48, čl. 49, čl. 58, čl. 60-64

b) Zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, § 8, § 26 odst. 2, § 30, § 79b, § 79f

c) NAŘÍZENÍ KOMISE V PŘENESENÉ PRAVOMOCI (EU) 2019/829 ze dne 14.3.2019, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2031 o ochranných opatřeních proti škodlivým organismům a povoluje členským státům stanovit dočasné odchylky v souvislosti s úředním testováním, vědeckými nebo vzdělávacími účely, pokusy, selekcí odrůd nebo šlechtěním

d) Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 221/2002 Sb., kterou se stanoví sazebník náhrad nákladů za odborné a zkušební úkony vykonávané v působnosti Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského, ve znění pozdějších předpisů, příloha 4.

Zodpovědný útvar

Sekce osiv, sadby a zdraví rostlin, Odbor zdraví rostlin, Oddělení řízení fytosanitárních rizik